

Zemkopības ministrija

Rīcības plāns skolēnu ēdināšanas sistēmas pilnveidošanai Latvijā 2025.– 2027. gadam

(apstiprināts MK 2025.gada 12.septembrī)

28.11.2025.

Zemkopības ministrija

Rīcības plāns skolēnu ēdināšanas sistēmas pilnveidošanai Latvijā 2025.–2027. gadam

- ❖ ZM sagatavotais **Rīcības plāns skolēnu ēdināšanas sistēmas pilnveidošanai Latvijā 2025.–2027. gadam** tika atbalstīts **02.09.2025** Ministru kabineta sēdē (MK protokols Nr.34, 24.§).

MK 12.09.2025. rīkojums Nr. 571 «Par rīcības plānu skolēnu ēdināšanas sistēmas pilnveidošanai Latvijā 2025.–2027. gadam»

<https://m.likumi.lv/ta/id/363073-par-ricibas-planu-skolenu-edinasanas-sistemas-pilnveidosanai-latvija-20252027-gadam>

- ❖ Plāna izstrādei 2023. gada nogalē tika izveidota **Darba grupa skolu ēdināšanas koncepcijas izstrādei** ar plašu skolēnu ēdināšanā iesaistīto pušu pārstāvību - ZM, VARAM, VM, IUB, VDAA, LPS, LLPA, LBTU, VIAA, LLKC ražotāju un ēdinātāju organizācijas u.c.
- ❖ Darba grupas sanāksmēs un diskusijās (6 darbības virzieni) tika **panākta vienošanās par īstenojamajiem pasākumiem skolēnu ēdināšanas sistēmas pilnveidošanai.**

Zemkopības ministrija

Rīcības plāns skolēnu ēdināšanas sistēmas pilnveidošanai Latvijā 2025.–2027. gadam

MĒRĶIS - *pilnveidot Latvijas skolēnu ēdināšanas sistēmu, lai nodrošinātu skolēnus ar veselīgu un garšīgu maltīti, kas pagatavota primāri no vietējiem ilgtspējīgiem produktiem, padziļinot skolēnu ēdināšanā iesaistīto pušu izpratni par veselīgu uzturu, ēšanas kultūru un ilgtspējīgu dzīvesveidu.*

Plānā identificēti **22 pasākumi** sistēmas pilnveidošanai, aptverot **6 darbības virzienus**:

- 1) *pārtikas produktu un ēdināšanas pakalpojumu iepirkumu sistēma;*
- 2) *vietējo pārtikas ražotāju potenciāls skolu nodrošināšanai ar pārtikas produktiem;*
- 3) ***izglītības satura sasaiste ar ilgtspējīga un veselīga uztura jautājumiem;***
- 4) ***uztura normas izglītības iestāžu izglītojamiem;***
- 5) *pārtikas atkritumu samazināšanas iespējas skolēnu ēdināšanā;*
- 6) *skolēnu ēdināšanas veicināšanas pasākumi.*

Institūcijas plānā ietvertos pasākumus īstenoš ***esošā finansējuma ietvaros*** (valsts budžeta līdzekļiem, pašvaldību finansējumu, ES fondu finansējumu).

Zemkopības ministrija

Rīcības plāna ieviešana

I Terminētie pasākumi

	2025.	2026.				2027.
		I	II	III	IV	
1. Skolēnu ēdināšanas padomes (turpmāk – Padome) izveide (ZM)						
2. Padomes ietvaros virzīt jautājumu par finansēšanas modeļa maiņu skolēnu ēdināšanai (ZM)						
3. Izstrādāt grozījumus iepirkumu normatīvajā regulējumā (ZM)						
4. Sagatavot priekšlikumus grozījumiem iepirkumu regulējumā iepirkumu platformas ieviešanai (ZM; VARAM)						
5. Izvērtēt vietējā tirgus potenciālu (ZM; LLKC)						
6. Izstrādāt iepirkumu platformu un īstenot pilotprojektus sistēmas darbības testēšanai (ZM; LLKC)						
7. Īstenot pilotprojektu ēdināšanas pakalpojumu iepirkumam, piemēram caur DIS (ZM; LLKC)						
8. Izstrādāt vadlīnijas “Iepirkumu ceļvedis ilgtspējīgiem iepirkumiem” (ZM; LLKC)						
9. Izstrādāt skolēnu ilgtspējīgas ēdināšanas vadlīnijas, izvērtēt iespējas izstrādāt vienotu ēdienkarti (ZM, LLKC, BIOR)						
10. Ieviest Latvijā sistēmu vietējo produktu atbalstam (BL, NPKS) skolēnu ēdināšanai KLP SP ietvaros (ZM)						
11. Izstrādāt un administrēt nosacījumus atbalsta saņemšanai sadarbības veicināšanai (noliktavas, loģistika) KLP SP ietvaros (ZM)						
12. Izstrādāt un administrēt nosacījumus atbalsta saņemšanai kooperācijai KLP SP ietvaros (ZM)						
13. Izstrādāt vienotu skolēnu ēdināšanas veicināšanas pasākumu plānu (ZM)						
14. Izvērtēt priekšlikumus un grozījumu nepieciešamību MK noteikumos Nr.172 par uztura normu (VM)						
15. Informatīvais ziņojums par plāna gala ietekmes izvērtējumu (iesniegt MK līdz 2028. gada 1. decembrim)						

Zemkopības ministrija

Rīcības plāna ieviešana

II Pastāvīgi veicamie pasākumi

	2025-2027.
1. Izglītēt pašvaldību iepirkumu speciālistus (ZM; LLKC)	
2. Aicināt pašvaldības savās stratēģijās iekļaut mērķus un principus, lai veicinātu vietējo produktu izmantošanu iepirkumos (ZM; LLKC)	
3. Organizēt informatīvus seminārus dinamiskās iepirkumu sistēmas ieviešanai (ZM; VDAA)	
4. Prognozēt nepieciešamo produktu apjomu 3-5 gadu periodā pa teritoriālām vienībām (ZM; LLKC)	
5. Veicināt ražotāju iesaistīšanos un zināšanas par dalību skolēnu ēdināšanas sistēmā (ZM; LLKC)	
6. Īstenot informatīvus pasākumus vietējo ražotāju izglītošanai par sadarbības specifiku ar HoReCA (ZM; LLKC)	
7. Izglītēt ēdienkaršu sastādītājus un pavārus par vietējo produktu daudzveidību un izmantošanu (ZM, LLKC)	
8. Izglītēt skolēnu ēdināšanas sistēmā iesaistītās personas (skolēnu, skolotājus, vecākus u.c.) par vietējās pārtikas nozīmi (ZM; LLKC, VIAA)	
9. Aktualizēt mācību priekšmetu programmas, izglītības saturu papildinot ar tematiem par ilgtspējīgu lauksaimniecību un pārtikas ražošanu, bioloģisko lauksaimniecību, kultūraugu ģenētisko un bioloģisko daudzveidību (ZM; VIAA; LLKC)	
10. Izstrādāt un uzturēt informatīvos materiālus par ilgtspējīgas pārtikas ražošanas tematiem to iekļaušanai izglītības saturā (ZM; VIAA; LLKC)	
11. Organizēt praktiskās darbnīcas un produktu dienas izglītības iestādēs (piedāvājums izglītības iestādēm) (ZM; LLKC)	
12. Izstrādāt programmu, organizēt un piedāvāt seminārus un meistarklases pedagogiem (ZM; LLKC; VIAA)	
13. Organizēt pasākumus sociālajos tīklos skolas vecuma bērnu izglītošanai par veselīgu uzturu un aktuāliem tematiem skolēnu ēdināšanā (ZM; LLKC; VIAA)	
14. Organizēt skolu pavāru apmācību (ZM, LLKC, VIAA)	
15. Organizēt pasākumus pavāriem par veselīga uztura gatavošanu izglītības iestādēs (ZM; LDUSA)	

Zemkopības ministrija

Rezultatīvie rādītāji

Plāna ietvaros izvirzīti šādi rezultatīvie rādītāji (līdz 2028. gadam):

- 1) palielinājies **ilgtspējīgo** pārtikas un ēdināšanas pakalpojumu iepirkumu **līgumcenas īpatsvars** kopējos pārtikas un ēdināšanas pakalpojumu iepirkumos: **2024. gadā – 41 %, 2027. gadā – 60 %;**
- 2) palielinājies **ilgtspējīgo** pārtikas un ēdināšanas pakalpojumu iepirkumu līgumu skaita īpatsvars kopējos pārtikas un ēdināšanas pakalpojumu iepirkumos: **2024. gadā – 35 %, 2027. gadā – 55 %.**

Zemkopības ministrija 2028. gadā sagatavos informatīvo ziņojumu par Rīcības plāna gala ietekmes izvērtējumu
(iesniegšana MK līdz 2028.gada 1.decembrim).

Zemkopības ministrija

Skolēnu ēdināšanas padome

❖ Lai koordinētu plānā paredzēto pasākumu ieviešanu –

atbilstoši Plānā paredzētajam ar zemkopības ministra 13.10.2025 rīkojumu ir izveidota Skolēnu ēdināšanas padome ar plašu iesaistīto pušu pārstāvību

<https://www.zm.gov.lv/lv/skolenu-edinasanas-padome>

Padomes sastāvā: IZM, VM, FM, IUB, VDAA, VIAA u.c. skolēnu ēdināšanas sistēmā iesaistītās institūcijas, NVO.

❖ Organizēta Skolēnu ēdināšanas padomes 1.sēde (10.11.2025.)

SKOLĒNU ĒDINĀŠANAS PADOMES 1.SĒDES

DARBA KĀRTĪBA

Laiks: 2025. gada 10. novembris plkst.10.00

Vieta: Zemkopības ministrija, 314. konferences zāle

1. Skolēnu ēdināšanas padomes sēdes atklāšana un sēdes darba kārtības apstiprināšana (padomes priekšsēdētāja, Liene Jansone, Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietniece nozaru politikas un tirgus jautājumos)
2. Par Rīcības plānu skolēnu ēdināšanas sistēmas pilnveidošanai Latvijā 2025.–2027. gadam (Zemkopības ministrijas pārstāvis)
3. Par publisko iepirkumu sistēmas reformu un plānotajām izmaiņām pārtikas un ēdināšanas jomas iepirkumos (Finanšu ministrijas pārstāvis)
4. Ilgtspējīgas pārtikas un ēdināšanas iepirkumu kompetenču centra koncepts (Zemkopības ministrijas pārstāvis)

Veselīgs un pilnvērtīgs uzturs skolās

Zemkopības ministrija

Veselīgs un pilnvērtīgs uzturs

- ✓ Piemēri pasaulē rāda, ka **bērnus jau no mazotnes var radināt pie vietējas izcelsmes veselīgas pārtikas, veidojot “veselīgu bērnības garšu”,** kas jauno paaudzi pavadīs turpmākajā dzīvē, jo nepieciešamība ikdienas uzturā lietot veselīgus vietējas izcelsmes produktus būs kļuvusi par ieradumu un pamatvajadzību
- ✓ Mūsdienās nozīmīga problēma ir **bērnu neveselīgi ēšanas paradumi.** Nereti ģimenēs maz tiek runāts par veselīgu, pilnvērtīgu uzturu un nepieciešamajām uzturvielām, kas nepieciešamas bērna augšanai un attīstībai
- ✓ **Skolas vide ir nozīmīga skolēnu veselīgu ēšanas paradumu un pietiekamas fiziskās aktivitātes veicināšanai, lai samazinātu liekā svara un aptaukošanās attīstības risku skolēniem.**
- ✓ Satraucošs ir arī fakts, ka **vecāki nepietiekami novērtē un neizprot savu bērnu aptaukošanās problēmu.**

Nepieciešams veicināt veselīgu uztura paradumu veidošanos!!

Zemkopības ministrija

Rīcības plāna ietvaros paredzētā rīcība veselīga uztura veicināšanas jomā

✓ 1. Vietējo un ilgtspējīgo produktu izmantošanas palielināšana

Plāns paredz, ka skolēnu ēdienkartēs **jābūt vairāk Latvijas vietējo un ilgtspējīgo produktu**, lai nodrošinātu kvalitatīvu un veselīgu pārtiku bērniem

✓ 2. Veselīga uztura paradumu stiprināšana

Plāns paredz **padziļināt izpratni par veselīgu uzturu, ēšanas kultūru un ilgtspējīgu dzīvesveidu** visiem iesaistītajiem – skolēniem, vecākiem, skolām un ēdinātājiem.

✓ 3. Sabalansētas, kvalitatīvas un garšīgas maltītes

Plāns paredz nodrošināt, lai skolēni saņemtu **veselīgas, uzturvielām bagātas un garšīgas maltītes**, kas atbilst bērnu vecumam un vajadzībām

✓ 4. Izglītojošas aktivitātes par aktuāliem tematiem skolēnu ēdināšanā

Plānā paredzēta **sistemātiska izglītošana par veselīgu uzturu**, tostarp mācību materiāli, informatīvi pasākumi un ēšanas kultūras veicināšana

✓ 5. Uztura normu regulējuma pārskatīšana

✓ 6. Skolēnu ilgtspējīgas ēdināšanas organizēšanas vadlīniju izstrāde - palāginstruments normatīvā regulējuma optimālai ievērošanai

Zemkopības ministrija

3.virziens

Izglītības satura sasaiste ar ilgtspējīga un veselīga uztura jautājumiem

Risināmie problēmjaudājumi

Nepieciešamā rīcība

Mācību saturā nav pietiekami ietverti jautājumi par ilgtspējīgu lauksaimniecību un pārtikas ražošanu, bioloģisko lauksaimniecību, kultūraugu ģenētisko un bioloģisko daudzveidību

Aktualizēt mācību priekšmetu programmas, izglītības saturu papildinot ar tematiem par ilgtspējīgu lauksaimniecību un pārtikas ražošanu, bioloģisko lauksaimniecību, kultūraugu ģenētisko un bioloģisko daudzveidību

Nepietiekama kvalitatīvu mācību materiālu kopuma pieejamība

Izstrādāt un uzturēt informatīvos materiālus par ilgtspējīgas pārtikas ražošanas tematiem to iekļaušanai izglītības saturā

Trūkst informācijas par lauksaimnieku, ražotāju un NVO piedāvājumu izglītības iestādēm saistībā ar ilgtspējīgas produktu ražošanas popularizēšanu

Organizēt praktiskās darbnīcas un produktu dienas izglītības iestādēs (piedāvājums izglītības iestādēm)

Nepietiekama pieejamība pedagogu profesionālās kvalifikācijas pilnveidei par lauksaimniecību, vietējiem, tostarp bioloģiskiem, produktiem, lauksaimniecisko ražošanu u. c. tematiem

Izstrādāt programmu, organizēt un piedāvāt seminārus un meistarklases pedagogiem

Nepietiekama plašākas publikas, tostarp skolēnu, vecāku u. c., izglītošana par aktuāliem tematiem skolēnu ēdināšanā

Organizēt pasākumus sociālajos tīklos skolas vecuma bērnu izglītošanai par veselīgu uzturu un aktuāliem tematiem skolēnu ēdināšanā

Darbaspēka trūkums un darbinieku nepietiekama sagatavotība darbam skolēnu ēdināšanas jomā

Organizēt skolu pavāru apmācību

Organizēt pasākumus pavāriem par veselīga uztura gatavošanu izglītības iestādēs

Zemkopības ministrija

4. apakšgrupa “Uztura normas izglītības iestāžu izglītojamiem”

ĪSTENOJAMIE RĪCĪBAS PLĀNA PASĀKUMI

Risināmie problēmjautājumi

MK noteikumos Nr. 172 *“Noteikumi par uztura normām izglītības iestāžu izglītojamiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem un ārstniecības iestāžu pacientiem”* noteiktās normas ir dažādi interpretējamās

Nepietiekami labās prakses un optimālas ēdināšanas procesa organizēšanas piemēri

Nepieciešamā rīcība

Izvērtēt priekšlikumus un grozījumu nepieciešamību normatīvajos aktos (MK noteikumos Nr. 172)

Izstrādāt skolēnu ilgtspējīgas ēdināšanas organizēšanas vadlīnijas (uztura normu praktiskai piemērošanai)

Šādas vadlīnijas noderētu par palīdzinstruments normatīvā regulējuma optimālai ievērošanai.

Vadlīnijās iekļautā informācija būtu viegli uztverama un izglītojoša (ar skaidrojumiem, fotogrāfijām, piemēriem), lai atvieglotu skolēnu ēdināšanā iesaistīto darbinieku praktisko darbu.

Plānots, ka ZM organizētu ekspertu darba grupu, kas strādātu pie vadlīnijām.

Skolēnu ēdināšanas sistēmas pilnveide - sociālekonomiskie un vides ieguvumi

Vietējās ekonomikas stimulēšana

(vietējās pārtikas iegāde skolēnu ēdināšanas vajadzībām radītu ekonomiskas iespējas vietējiem lauksaimniekiem un pārtikas ražotājiem)

Veselīgāka sabiedrība

(veicinot veselīga uztura paradumus skolas vecuma bērniem, tiktu uzlabota kopējā labklājība)

Pārtikas ķēdes darbības uzlabošana

(vietējās pārtikas izvēle saīsina pārtikas ķēdi)

Pārtikas atkritumu un zuduma mazināšana

(samazinot izmestās pārtikas daudzumu, tiks gūts finansiāls ietaupījums un samazināta cilvēku ēšanas paradumu negatīvā ietekme uz vidi)

Vides aizsardzība un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana

(vietējās pārtikas izvēle mazina piesārņojuma ietekmi uz vidi un palīdz saglabāt vietējās ekosistēmas)

Zemkopības ministrija

Paldies par uzmanību!